

La clau: mestres i professors

Les darreres setmanes i mesos hem debatut a bastament al nostre país sobre educació i sobre política educativa. Només cal fer esment de tres episodis o temàtiques: la tramitació de la Lomce o llei Wert (una de les normes jurídiques més debatudes a la història de la política educativa a l'Estat), la publicació dels resultats de l'informe PISA 2012 de l'OCDE i la difusió també de l'Informe PIAAC sobre competències bàsiques dels adults als països de l'OCDE. Al llarg d'aquests mesos, bona part del debat s'ha centrat en aspectes com la reforma educativa, la formació en competències, la planificació acadèmica, els currículums i l'avaluació, l'organització escolar, l'ensenyament de les llengües i el finançament de l'educació. Però, més enllà de tots aquests aspectes (sens dubte rellevants en qualsevol política educativa), podem observar que un factor clau ha estat quasi absent, tant en el debat social com en el tècnic i polític. Parlo de la figura dels mestres i dels professors en el sistema educatiu.

La seva absència m'ha fet reflexionar, ja que ho considero un mal símptoma. Ho dic des de la convicció que els mestres i els professors constitueixen la peça clau de qualsevol sistema educatiu, a part, evidentment, dels mateixos estudiants, que han de constituir-ne el centre. Bons mestres i bons professors generen una educació de qualitat. Per què en parlem tan poc? Per què les lleis avantposen altres aspectes fins a quasi l'obsessió regulatòria i obliden massa sovint la peça central del sistema? Sóc dels que pensen que si realment pretenem millorar el sistema educatiu el que principalment ens cal és apostar decididament pel factor humà, aquells mestres i professors (de qualsevol etapa, des de l'escola bressol fins a la universitat i la for-

JOSEP MARIA VILALTAASSOCIACIÓ CATALANA
D'UNIVERSITATS PÚBLIQUES (ACUP)

mació permanent) que generen passió per aprendre, per saber, per crear, per ser, en definitiva. I atorgar-los capacitats de treball autònom, a les escoles, als instituts i a les universitats. L'autonomia d'acció dels centres educatius i la dels mestres i professors lligada a un autèntic retiment de comptes, basat en la confiança i invertint en una primera matèria –el capital humà– que ens assegurarà bons resultats. En lloc de caminar amb aquesta orientació, creem sistemes que traspuen desconfiança, generen burocràcia i regulen fins a l'exasperació. La Lomce, des d'aquesta perspectiva, n'és un clar exponent. La resta de factors de la política educativa són sens dubte rellevants, però no situar al centre del debat i de l'acció de la política educativa els mestres i els professors crec que no és el camí encertat. La mateixa Lomce, en el seu llarg preàmbul inspirador dels principis de la reforma educativa, pràcticament no fa menció dels docents. Per contra, es concentra en la hiperregulació basada en la desconfiança, la centralització i la

La mateixa Lomce, en el seu llarg preàmbul inspirador dels principis de la reforma, gairebé no fa menció dels docents

manca d'impuls d'un sistema educatiu obert i innovador.

Al llarg de la història recent hem disposat d'un llegat destacat per a la renovació pedagògica; alhora, comptem amb referents d'altres països que ens poden ajudar a formar i desenvolupar una professió educadora potent, ambiciosa, com a figura destacada d'una societat moderna i avançada.

Ara que el debat sobre la repercussió de les noves tecnologies de la informació i la comunicació en l'educació és més que mai sobre la taula, quan parlem de formació oberta *online*, i sense desmerèixer que les tecnologies ens ajudaran a transformar l'educació, segueixo reivindicant el paper del mestre i del professor com aquell que ajuda a pensar i a reflexionar, aquell que acompanya en el procés formatiu, més enllà de la mera transmissió de coneixements. També transmissió de valors i de referents. Tots recordem aquells mestres que han influït en la nostra vida i en la confecció dels nostres valors, i per contra sovint no recordem els coneixements que ens van transmetre.

En aquesta línia, trobo a faltar, també en la praxi educativa del nostre país, que s'atorgui a la formació permanent del professorat la importància que es mereix. Més encara en temps com els que vivim, de canvis estructurals d'una societat i d'una economia en transformació, els docents han de formar-se permanentment per adequar-se a nous requeriments, a noves demandes i a noves realitats. Parlo, més enllà de processos de formació estandarditzats amb cursos d'estiu o similars de curta durada, d'una formació integral que permeti el desenvolupament professional permanent dels nostres mestres i professors. La seva rellevància social és tan gran que no ens podem permetre no situar-los al centre de l'acció de la política educativa.